

Ecologisch werkprotocol

EWP herontwikkeling Kanaalstraat OZ 3-13, Raalte

Maatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling BV

Status

Definitief

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

EWP herontwikkeling Kanaalstraat OZ 3-13, Raalte

Subtitel

Maatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
21-323	4 oktober 2022	Definitief

Auteur(s)

F.A. (Floris) Jansen & M.A. (Martin) Heinen

Modellering & GIS

F.A. (Floris) Jansen

Tweede lezer

M.G. (Mark) Hoksberg

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling BV

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Jansen, F.A. & Heinen, M.A. (2022). EWP herontwikkeling Kanaalstraat OZ 3-13, Raalte. Maatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 21-323. Ecogroen bv

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Status en gebruik	4
1.3	Leeswijzer	5
2.	Afbakening	6
2.1	Ligging plangebied	6
2.2	Werkzaamheden	6
2.3	Planning	7
2.4	Aanwezige beschermde soorten	7
2.4.1	Gewone dwergvleermuis	7
2.4.2	Egel	8
2.4.3	Steenmarter	8
2.4.4	Broedvogels	9
3.	Maatregelen	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Maatregelen	10
3.2.1	Algemeen	10
3.2.2	Voorzorgsmaatregelen: alternatieve verblijfplaatsen en leefgebied	11
3.2.3	Verwijderen struweel en kap bomen	12
3.2.4	Ongeschikt maken en sloop van gebouwen	13
3.2.5	Periode tussen sloop en nieuwbouw	13
3.2.6	Permanente alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis	14
3.2.7	Overig	14
4.	Contactgegevens	16
	Geraadpleegde bronnen	17
	Bijlagen	
	Bijlage 1 - Logboek	
	Bijlage 2 - Ontheffing Wnb	
	Bijlage 3 - Geplaatste egel- en steenmartervoorzieningen	

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

BPD Ontwikkeling BV heeft het voornemen om het fabrieksterrein van Douma Deuren, gelegen aan de Kanaalstraat Oostzijde 3-13 in Raalte, te ontwikkelen tot een woonwijk met 86 gestapelde en grondgebonden woningen met tuinen. Voor de beoogde ontwikkeling wordt alle bestaande bebouwing gesloopt en verharding verwijderd.

In de te slopen panden zijn tijdens ecologisch onderzoek verblijfplaatsen van de beschermde gewone dwergvleermuis en steenmarter aangetroffen. Ook bevindt zich in groenstructuren in het plangebied leefgebied met verblijfplaatsen van egel. Omdat bij de voorgenomen werkzaamheden verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (Wnb) met betrekking tot gewone dwergvleermuis, egel en steenmarter kunnen worden overtreden, is voor deze soorten een ontheffing aangevraagd.

Met de beschikking van 21 juli 2022 is door Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel een ontheffing van de Wnb, onderdeel soortenbescherming, verleend met kenmerk D2022-05-003823 (zaaknummer 2022-004712). De verleende ontheffing is geldig in de periode 15 september 2022 tot en met 15 september 2027, zie bijlage 2.

Bij de aanvraag van de ontheffing is een activiteitenplan (Jansen & Heinen, 2022) opgesteld waarin maatregelen zijn uitgewerkt om negatieve effecten op beschermde soorten tot een minimum te beperken. De eerste maatregel uit het activiteitenplan is het opstellen van een ecologisch werkprotocol (EWP), waarin alle te nemen maatregelen, inclusief aanvullende voorschriften uit de ontheffing worden vastgelegd. Het EWP is op de werklocatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.

In voorliggend EWP zijn alle benodigde maatregelen opgenomen die nodig zijn in het kader van soortenbescherming: maatregelen uit het activiteitenplan en voorschriften uit de verleende ontheffing. Verder wordt door te werken met het EWP aan de wettelijke zorgplicht volgens artikel 1.11 van de Wnb voldaan.

1.2 Status en gebruik

Voorliggend EWP is met zorg opgesteld door specialisten van Ecogroen bv. Als initiatiefnemer/uitvoerder bent en blijft u zelf verantwoordelijk om binnen de randvoorwaarden van het EWP te

blijven (zie kader 1). Het is van belang deze uitgangspunten door te nemen voordat gestart wordt met de uitvoering van de activiteiten.

Kader 1 Uitgangspunten bij dit ecologisch werkprotocol

- Dit EWP dient vóór aanvang van de activiteiten door de initiatiefnemer (zijnde de uitvoerende partij of aannemer) te worden vastgesteld.
- De initiatiefnemer is zelf volledig verantwoordelijk voor het naleven van de in dit EWP beschreven voorschriften;
- Iedereen die bij de uitvoering van de werkzaamheden betrokken is en door zijn of haar handelen de Wet natuurbescherming kan overtreden, dient op de hoogte te zijn van de inhoud van dit EWP;
- Er dient aantoonbaar te worden gewerkt conform het EWP. In de praktijk betekent dit dat de initiatiefnemer een logboek dient bij te (laten) houden. In het logboek worden de activiteiten en de naleving van de voorschriften ingevuld. Eventuele afwijkingen van het EWP worden ook in het logboek benoemd. Bovendien worden de toegepaste mitigerende maatregelen beschreven (datum, verrichte handelingen en dergelijke). Een voorbeeld van een logboek is te vinden in bijlage 1;
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient het EWP met logboek en tevens een afschrift van de ont-heffing Wet natuurbescherming (zie bijlage 2) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichhouders of opsporingsambtenaren.

1.3 Leeswijzer

Het ecologisch werkprotocol bestaat uit de volgende onderdelen:

- In hoofdstuk 2 wordt kort het project beschreven: de voorgenomen werkzaamheden, de planning en aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied;
- In hoofdstuk 3 zijn de maatregelen, die uitgevoerd dienen te worden om te werken binnen de kaders van de Wet natuurbescherming vermeld;
- In hoofdstuk 4 zijn de contactgegevens van de betrokkenen bij dit project opgenomen.

2. Afbakening

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit het fabrieksterrein van Douma Deuren, gelegen aan de Kanaalstraat Oostzijde 3-13 in Raalte (figuur 2.1). Op het terrein staan vier fabriekshallen, een kantoorgebouw, drie dienstwoningen en enkele kleinere opstallen. Het terrein rond de fabriekshallen is verhard met betonstraatstenen. Rond de bebouwing op het noordelijk deel van het terrein zijn groenstructuren met enkele bomen, struiken en gazons aanwezig.

Figuur 2.1 Luchtfoto van het plangebied (rood omlijnd). Bron achtergrond: PDOK.

2.2 Werkzaamheden

Voorzorgsmaatregelen Wet natuurbescherming

In het voorjaar en de zomer van 2022 zijn in de omgeving van het plangebied alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen, egel en steenmarter gerealiseerd (zie ook paragraaf 3.2.2). Het betreft:

- vier vleermuiskasten als tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen;
- vier takkenrillen en twee kunstmatige egelverblijfplaatsen als permanente voorziening voor egel;
- twee kunstmatige steenmarterverblijfplaatsen als permanent alternatief voor steenmarter.

Op plaatsen waar verblijfplaatsen van vleermuizen, egel en steenmarter in het geding zijn worden hieraan voorafgaand maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat er zich tijdens de werkzaamheden geen beschermde fauna meer in het terrein en de gebouwen bevindt (zie hoofdstuk 3).

Sloop gebouwen

De gebouwen worden na het treffen van voorzorgsmaatregelen (trillingsarm) gesloopt in verband met mogelijke aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven. Voorafgaand aan de sloop vindt mogelijk nader booronderzoek naar niet-gesprongen explosieven in de bodem plaats;

Onderzoeken en sanering terrein

Na sloop van de gebouwen worden de volgende stappen uitgevoerd:

- Nader bodemonderzoek archeologie;
- Nader milieukundig bodemonderzoek;
- Sanering van het terrein.

Bouw woonwijk

Na de sanering wordt het terrein bouwrijp gemaakt. Vervolgens worden de woningen gebouwd en woonrijp gemaakt.

2.3 Planning

Indien er geen beroep op het bestemmingsplan wordt aangetekend dan starten de sloopwerkzaamheden vanaf juli 2023. Het terrein is dan aan het eind van het eerste kwartaal van 2024 bouwrijp, waarna de bouwactiviteiten van de woningen kunnen starten. De verwachting is dat de bouw van de woonwijk in de zomer van 2026 gereed is.

Werkzaamheden waarbij schade aan beschermde soorten kan optreden worden uitgevoerd in de voor de betreffende soorten minst kwetsbare periode en na het treffen van voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 3).

2.4 Aanwezige beschermde soorten

2.4.1 Gewone dwergvleermuis

Binnen het plangebied is één zomer- en paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld (figuur 2.2). De verblijfplaats bevindt zich onder de nokpannen of direct grenzend hieraan in de spouwmuur aan de kopgevel van één van de dienstwoningen in de noordelijke punt van het plangebied. De bebouwing en de groenelementen in het plangebied en de directe omgeving vormen niet onmisbaar foerageergebied van gewone dwergvleermuis. Er zijn binnen het plangebied en in de directe omgeving geen essentiële vliegroutes van vleermuizen aanwezig.

Figuur 2.2 Luchtfoto met locatie zomer- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis (blauwe stip) binnen het plangebied. Bron achtergrond: PDOK.

2.4.2 Egel

In het noordelijke deel van het plangebied gebruiken egels de verharding met ruige opgeschoten onkruiden als foerageergebied en het struweel langs de randen als rust- en verblijfplaats (figuur 2.3). In de tuinbeplanting tussen het kantoor en de Kanaalstraat (in het noordwesten van het plangebied) is zeer waarschijnlijk een voortplantings- en overwinteringsplaats van egel aanwezig.

Figuur 2.3 Luchtfoto met waarnemingen van egel (2020) in het plangebied (groene stippen) en de vermoedelijke verblijfplaats van egel (indicatief aangegeven, binnen groene ovaal). Bron achtergrond: PDOK.

2.4.3 Steenmarter

In de noordelijke loods is een verblijfplaats van steenmarter aanwezig (figuur 2.4). De verblijfplaats van de steenmarter bevindt zich ergens in de ruimte boven het systeemplafond van de loods, die

wordt bereikt via een onderdoorgang vanaf de dakgoot. De omgeving van het plangebied bevat potentieel foerageergebied van steenmarter in de vorm van ruigte en groenstroken met struweel langs de spoorzone en erven met groenstructuren.

Figuur 2.4 Luchtfoto met locatie van de waarneming van de steenmarter die het gebouw betrad (gele stip). Bron achtergrond: PDOK.

2.4.4 Broedvogels

In de loods centraal in het terrein is een nestplaats van zwarte roodstaart vastgesteld ter plaatse van de schoorsteen. In de gebouwen kunnen ook andere broedvogels voorkomen zoals spreeuw en kauw. In groenelementen rond het plangebied kunnen in de broedperiode broedvogels aanwezig zijn. Het gaat om soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Broedvogels en hun nesten zijn tijdens de voortplantingsperiode beschermd. Er mag zich geen verstoring of schade aan nestplaatsen voordoen.

3. Maatregelen

3.1 Inleiding

Uit de effectbeoordeling die ten grondslag heeft gelegen aan het EWP is gebleken dat schade niet geheel is te vermijden voor gewone dwergvleermuis, egel en steenmarter. Hiervoor is ontheffing van de Wnb verleend. Daarnaast kunnen er rond het projectgebied periodiek broedvogels aanwezig zijn waarmee in het kader van de Wnb rekening mee dient te worden gehouden. Hieronder zijn de noodzakelijke maatregelen beschreven, waarmee negatieve effecten worden voorkomen of tot een minimum worden beperkt zodat aan de ontheffingsvoorschriften en aan de wettelijke zorgplicht wordt voldaan. De beschreven maatregelen zijn gebaseerd op de in het activiteitenplan voorgestelde maatregelen, aangevuld met de voorschriften uit de verleende ontheffing (bijlage 2).

3.2 Maatregelen

3.2.1 Algemeen

1. Dit ecologisch werkprotocol inclusief bijlagen is tijdens de uitvoering van de werkzaamheden op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. Op verzoek worden deze stukken getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren;
2. De werkzaamheden worden begeleid door een ter zake kundige¹ ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van broedvogels, vleermuizen, egel en steenmarter (hierna: 'ecologisch toezichthouder').
3. Afwijking van het ecologisch werkprotocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
4. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden vindt een startmelding bij Provincie Overijssel plaats via een e-mail aan meldpunt@overijssel.nl. Bij de melding wordt aangegeven:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de ecologisch toezichthouder, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;

¹ Een ter zake kundig ecooloog is een persoon die op hbo- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie, en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (in casu bijvoorbeeld VZZ, Vogelbescherming, SOVON, et cetera).

- het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.
- Wanneer contactgegevens wijzigen wordt Provincie Overijssel hierover geïnformeerd.
5. In de communicatie met de provincie via e-mail (meldpunt@overijssel.nl) of in een telefoongesprek (038 499 88 99) dient altijd te worden vermeld:
 - dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming;
 - de naam van het project;
 - het kenmerk van het besluit om ontheffing te verlenen: D2022-05-003823.
 6. Door de ontheffinghouder (of in opdracht van de ontheffinghouder) wordt een ecologisch logboek bijgehouden (bijlage 1). Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Het gaat daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Op deze manier kan in geval van controle of handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
 7. Bij het onverwacht aantreffen van andere beschermde soorten worden de betreffende werkzaamheden gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
 8. Bij aantreffen van andere beschermde soorten neemt de ontheffinghouder direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is worden de activiteiten direct gestaakt. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
 9. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen zoals beschreven in de aanvraag/ het activiteitenplan, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

3.2.2 Voorzorgsmaatregelen: alternatieve verblijfplaatsen en leefgebied

10. In het voorjaar van 2022 zijn op een gebouw ten zuidwesten van het plangebied vier, tijdelijke vleermuiskasten (type VKWS01) opgehangen die geschikt zijn als zomer- en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis (figuur 3.1).
11. De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen totdat er permanente vervangende verblijfplaatsen in de nieuwbouw zijn gerealiseerd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn, waarbij alleen de actieve maanden april tot en met oktober meetellen. Op deze manier is er een overlap tussen aanwezigheid van tijdelijke voorzieningen en het beschikbaar komen van permanente verblijfplaatsen in het projectgebied na de bouw van de woningen.

Figuur 3.1 Locatie tijdelijke vleermuiskasten (blauwe vierkantjes) in omgeving plangebied. Bron achtergrond: PDOK.

12. In juni 2022 zijn er rond het plangebied, twee permanente alternatieve verblijfplaatsen geschikt voor egel en vier takkenrillen geplaatst, voor locatie en foto's: zie bijlage 3.
13. Op enkele plaatsen rond de verblijfplaatsen van egel wordt foerageergebied voor egel verbeterd door aanleg van bladhopen en aangepast maaibeheer.
14. In juni 2022 zijn er rond het plangebied, twee permanente alternatieve verblijfplaatsen geschikt voor steenmarter geplaatst, voor locatie en foto's: zie bijlage 3.
15. Bij de ingang van de nieuwe marterverblijfplaats worden lokstoffen (vis- of valerianolie) aangebracht, zodat steenmarters de aangebrachte verblijfplaats sneller ontdekken.
16. De delen van het plangebied rond de alternatieve verblijfplaatsen van egel en steenmarter worden afgeschermd met (bouw)hekken die voor egel en steenmarter passeerbaar zijn. Deze terreindelen blijven tijdens de inrichtingswerkzaamheden intact voor egels en steenmarters als uitwijkgebied.

3.2.3 Verwijderen struweel en kap bomen

17. Het verwijderen van struweel en kappen van bomen wordt buiten de kwetsbare periode van de egel en broedvogels uitgevoerd: in de maanden september en/of oktober.
18. Om te voorkomen dat egels bij het rooien van het groen worden geschaad, wordt het plangebied circa twee weken voorafgaand aan deze werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor egel door opgaande begroeiing bovengronds te snoeien. Vervolgens wordt de vegetatie kort gehouden (maximaal 10 cm).
19. Eén tot twee dagen voor aanvang van de kap- en rooiwerkzaamheden controleer de ecologisch toezichthouder de begroeiing op de aanwezigheid van egel en evt. broedvogels. Mochten er nog egels of broedende vogels aanwezig zijn dan worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld tot op een in overleg met de ecologisch toezichthouder te bepalen moment. In geval van een verblijfplaats van egel dienen de werkzaamheden in een zone van circa 2 meter rond het nest te worden uitgesteld tot de aanwezige egel uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht
20. De snoei en kap van de beplanting wordt gefaseerd en zoveel mogelijk in één richting uitgevoerd om eventueel aanwezige egels de kans te geven om te ontkomen.

3.2.4 **Ongeschikt maken en sloop van gebouwen**

21. De uitvoering van werkzaamheden op plaatsen waar beschermde soorten zijn aangetroffen vindt plaats:
 - Na het ongeschikt maken van het betreffende gebouw voor vleermuizen (zie punt 23)
 - Buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van steenmarter (april t/m juni).
22. Maximaal één week voor aanvang van de sloopwerkzaamheden worden de gebouwen in het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen. In de periode december-half februari is een broedvogelcheck niet nodig.
23. De dienstwoningen in de noordwesthoek van het plangebied worden in de periode oktober t/m medio november ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Dit gebeurt door het aanbrengen van exclusion flaps afgewisseld met rugvulling of spouwborstels op alle mogelijke invliegopeningen. Hiermee wordt voorkomen dat vleermuizen zich tijdens de werkzaamheden in de gebouwen bevinden. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door een hiervoor gespecialiseerd bedrijf in een periode waarbij de avondtemperatuur 10 graden Celsius is of hoger. Er wordt daarna minimaal een week gewacht met sloopwerkzaamheden zodat mogelijk aanwezige vleermuizen de bebouwing kunnen verlaten.
24. Het ongeschikt maken vindt plaats aan het einde van de actieve periode van gewone dwergvleermuis, buiten de kwetsbare winterrustperiode. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare periodes eerder of later beginnen en eindigen dan weergegeven. De ecologisch toezichthouder beoordeelt wanneer de kwetsbare periodes in het jaar van uitvoering op die specifieke locatie beginnen en eindigen. Als dit oordeel afwijkt van de weergegeven periodes, wordt dit oordeel onderbouwd beschreven in het logboek.
25. Vanaf vijf dagen na het ongeschikt maken van de woningen wordt door middel van een ochtend of avondschemerbezoek een uitvliegcheck gedaan in verband met mogelijk nog aanwezige vleermuizen. Het bezoek wordt uitgevoerd door een vleermuisdeskundige met behulp van een batdetector, onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen).
26. Indien er alsnog vleermuizen uitvliegen, dan dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden om te voorkomen dat vleermuizen in de bebouwing verblijven. Vervolgens dient weer een uitvliegcheck te worden gedaan.
27. De sloop van de gebouwen kan pas starten na vrijgave door de ecologisch deskundige.
28. De sloop van de hoofdloods met verblijfplaats van steenmarter en overige gebouwen wordt gefaseerd en zoveel mogelijk in één richting uitgevoerd om eventueel aanwezige steenmarters de kans te geven om te ontkomen. Gestart wordt met het verwijderen van de buitenkant van het dak, daarna kan het systeemplafond worden verwijderd.

3.2.5 **Periode tussen sloop en nieuwbouw**

29. In de periode tussen de sloop van de gebouwen worden maatregelen getroffen om te voorkomen dat zich op het terrein waar nog gewerkt moet worden broedvogels of grondgebonden zoogdieren gaan vestigen. Hiervoor worden de volgende maatregelen uitgevoerd:
 - Het in het groeiseizoen (april-oktober) maandelijks maaien van het terrein om te voorkomen dat er broedbiotoop voor vogels ontstaan of foerageergebied voor egel.
 - Het afvoeren van sloopmateriaal en voorkomen dat hopen met sloopafval of puin lang blijven liggen. Deugdelijk afdekken van dergelijke hopen zodat zich hier geen grondgebonden zoogdieren zoals de steenmarter in vestigen is ook een mogelijkheid.
 - Het voorkomen van plasvorming in het terrein. Plassen kunnen voortplantingshabitat voor amfibieën vormen.

3.2.6 Permanente alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

30. Tijdens de bouw van de nieuwe woningen worden in gevels van de nieuwbouw in het noordelijk deel van het plangebied minimaal vier permanente inmetselekasten voor vleermuizen aangebracht, locatie: zie figuur 3.2.

Figuur 3.2 Locatie permanente alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis (rode stip) in nieuwbouw. Bron achtergrond: Schetsontwerp Douma Raalte variant D, IM architecten.

31. De inmetselekasten zijn van het type IB VL 05 Inbouwsteen Vleermuizen (Vivara Pro) of gelijkwaardig. Dit type inmetselekasten is onder meer geschikt als zomer- en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis.
32. De inmetselekasten worden aangebracht volgens de uitgangspunten voor realisatie van permanente alternatieve verblijfplaatsen uit het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BU12, 2017a). Dit houdt in dat:
- Er in overmaat alternatieve permanente verblijfplaatsen worden aangeboden. Er wordt in dit geval een compensatiefactor van vier maatwerkvoorzieningen per verloren verblijfplaats gehanteerd;
 - De inmetselekasten binnen een straal van 100 meter van de aangetroffen verblijfplaatsen aangebracht;
 - De inmetselekasten zo hoog mogelijk geplaatst worden, maar op zijn minst drie meter hoog;
 - De inmetselekasten buiten bereik van predatoren en kunstlicht worden geplaatst, een vrije aanvliegroute hebben en in verschillende windrichtingen aangebracht worden;

3.2.7 Overig

33. Bij de herinrichting van het terrein worden in de plantsoenen rond de egel- en steenmarterverblijfplaatsen bij voorkeur streekeigen en inheemse struiken aangeplant die aanvullende dekking bieden zoals een haag of struweel.
34. Bij de aanleg van de woonwijk wordt vleermuisvriendelijke verlichting toegepast.
35. Minimaal zes maanden (in de actieve periode van vleermuizen: april tot en met oktober) nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen in de woonwijk zijn gerealiseerd worden de tijdelijke vleermuisenkasten verwijderd.

36. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis plaatsvinden in een periode dat de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger.
37. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten vindt alléén plaats nadat er bij een visuele inspectie is vastgesteld dat er zich geen vleermuizen meer in de kasten bevinden. Als er wel vleermuizen aanwezig zijn, kunnen er binnen de looptijd van de ontheffing nadere maatregelen nemen om de vleermuizen te laten vertrekken. Na het verlopen van de ontheffing geldt een vleermuizenkast waar vleermuizen gebruik van maken als beschermde verblijfplaats. Dan is een ontheffing nodig om de kast te verwijderen.

4. Contactgegevens

Hieronder zijn de contactgegevens van de betrokken partijen en personen te vinden. Eerste aanspreekpunt voor zaken die betrekking hebben op dit werkprotocol is

Contactpersonen

Ecologisch toezichthouder

.....

Eerste contactpersoon

Naam:

E-mail:

Tel:

Tweede contactpersoon

Naam:

E-mail:

Tel:

Uitvoering

Ontheffinghouder:

BPD Ontwikkeling B.V.

De heer O. Barneveld

Koggelaan 1

8017 JH Zwolle

E-mail: o.barneveld@bpd.nl

Tel: 038-4254450

Annemer:

.....

Contactpersoon:

Adres:

E-mail:

Tel:

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

De Wever, J.M. (2022). Herontwikkeling Kanaalstraat Oostzijde/ Enkstraat te Raalte, ecologische beoordeling uitbreiding plangebied (schapenweide). Notitie 23 april 2022. EcoTierra-ecologisch adviesbureau, Deventer.

Jansen, F.A. & Heinen, M.A. (2022). Activiteitenplan herontwikkeling fabrieksterrein Kanaalstraat Oostzijde 3-13, Raalte. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 21-323. Ecogroen bv.

Provincie Overijssel (2022). Beschikking Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling, fabrieksterrein Douma, Kanaalstraat Oostzijde 3-13 in Raalte. Beschikking d.d. 21-7-2022. Kenmerk D2022-05-003823.

Pruijs, D., K. Noorlander & M.G. Hoksberg (2021). Natuurtoets Kanaalstraat Oostzijde 7, Raalte. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en beleid. Rapport 20-186. Ecogroen bv, Amersfoort.

Veldman, J. & C. Troost (2019). Brochure Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, Zwolle.

Internet

Zoogdierversamenleving (2022). Soortinformatie zoogdieren (<https://www.zoogdierversamenleving.nl/>).

Bijlagen

Bijlage 1

Logboek

Onderstaand logboek dient te worden ingevuld tijdens de uitvoering van mitigerende maatregelen.

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toezichthouder	Eventuele bijzonderheden/ opmerkingen

Bijlage 2

Ontheffing Wnb

Bijlage 3

Geplaatste egel- en steenmartervoor-
zieningen